

Mini-me van een legende

De nieuwste Boutique synthesizer van Roland is niet gebaseerd op een analoge maar op een digitale voorganger: de Roland D-50. Kan de D-05 de legendarische sound van deze hitmachine evenaren?

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl

De Roland D-50 was bij zijn introductie in 1987 een revolutie op het gebied van digitale synthesizers; hoewel die destijds al een tijdje bestonden. Roland was er wat laat mee, maar pakte flink uit. Bij de D-50 synthese worden samples gecombineerd met digitale oscillators, filters en envelopes. Daaraan voegde Roland ook nog eens een flinke effectsectie toe. Vooral die samples, die meestal aan de start of aan het eind van een klank worden gebruikt, geven het apparaat zijn unieke, herkenbare geluid. Doordat de D-50 erin slaagde om ondanks al die digitale techniek toch warm en zijdeachtig te klinken, werd het een legendarische synthesizer die in vele popsongs uit de late jaren tachtig en begin jaren negentig te horen is.

Ongrijpbaar

De D-05 beschikt over exact dezelfde klankopwekking als de D-50, maar dan gemodeld met DCB (digital circuit behaviour) in plaats van analog circuit behaviour (ACB), zoals in eerdere Boutique modellen. En dat is best bijzonder, want men had ook simpelweg het digitale circuit van het origineel opnieuw kunnen fabriceren. Roland stelt echter dat de DCB-techniek ook het warme, diepe karakter van de D-50 – iets wat altijd mysterieus en ongrijpbaar bleef – perfect nabootst. Zoals gezegd is de D-05 een

Boutique synthmodule, een inmiddels bekend miniformaat van ongeveer 30 centimeter breed, 15 centimeter diep en 5 centimeter hoog. Hij past ook in de docking station en het K-25m keyboard-dock, die los te koop zijn. Ook deze Boutique heeft een interne speaker en werkt op batterijen of op usb-voeding. Maar die usb-voeding en een usb-kabel krijg je er niet standaard bij.

Achterop zitten de mix-ingang en audio-uitgangen in mini-jackformaat, de aan/uit-knop, en midi-in/uit en usb. Usb kan zowel voor audio- als midisignalen gebruikt worden. Links voorop zitten twee toewijsbare ribboncontrollers, en net als de D-50 heeft de D-05 een joystick. Het display is echter de helft kleiner dan dat van het origineel. Patches kun je laden met de acht banktoetsen en acht patchtoetsen. Tot slot is er nog een numeriek keypad, een aantal knoppen voor patchselectie en een schema dat de opbouw van de klanken en de envelopes weergeeft.

Uitwisselen

De D-05 lijkt niet gemaakt om zelf te editen. Er is wel een klein scherm, maar geen enkele draaiknop. Parameters moet je dus met een up/down-toets instellen. Hoewel je de joystick ook daarvoor kunt gebruiken, is dat niet altijd even nauwkeurig. Van mij had hier best een encoder op mogen zitten om een en ander te vergemakkelijken. Niet zo authentiek misschien, maar wel handig.

INFO

- **Prijs inc:** D-05 € 399,- K-25m klavier € 100,-
- **Distributie:** Roland Central Europe
- **Internet:** www.rolandce.com, www.roland.com

Roland heeft wel zes presetbanken van 64 sounds erin gezet, waarmee je alle soundcards ter beschikking hebt die de Japanners zelf voor de D-50 hebben uitgebracht. Dan zijn er nog acht vrij te programmeren userbanks, waarvan er vijf al gevuld zijn.

De klankopbouw van de D-05 is best complex met vier partials, die elk op zich al een synthesizer zijn, met naar keuze een sample als klankbron of een digitale oscillator. Dat wordt dan per partial gecombineerd met multi-point envelopes, een digitaal filter met resonantie, en tot slot een effectsectie over het geheel. En dat komt 100% overeen met het origineel.

Alle banken en klanken kun je ook met sysex dumps wegschrijven en inladen; de sysex-banken van de D-50 zijn uitwisselbaar met die van de D-05 en kun je zo via een midi-sysex-programma inladen. Er zijn diverse software editors voor computers en iPads te vinden waarmee je een D-50, en dus ook de D-05, kunt editen. En ook de originele, inmiddels zeldzame PG-1000 hardwareprogrammer werkt met de D-05.

Hitpotentie

De klank van de D-05 is een feest van herkenning voor iedereen die ooit een D-50 bespeeld heeft, maar ook de gemiddelde luisteraar hoort direct een aantal overbekende sounds voorbijkomen (van Michael Jackson's *Bad* tot Enya's *Orinoco Flow*). De

De DCB-techniek bootst ook het warme, diepe karakter van de D-50 perfect na

D05 kan ook de sysex-data uitsturen zodra je een nieuwe preset kiest. Daarom heb ik hem verbonden met een originele D-550 (de rackmountversie van de D-50), en zo kun je direct de klank vergelijken. Dan valt op dat de klank heel vaak dicht in de buurt komt van het origineel, of zelfs identiek is. Twee dingen vond ik wel anders: de effectsectie van de D-05 lijkt warmer en bezit een breder stereobeeld, waardoor de sounds vaak net iets 'mooier' lijken. Maar de effecten klinken ook wat wolliger en passen daarom niet altijd mooi in een mix. Ten tweede is de transient van de samples anders. Het origineel heeft een scherpere attack en decay, waardoor de klank wat punchier is dan die van de D-05. De D-05 heeft ook nog een Clean mode, waarbij de modeling van de da-sectie uitgezet wordt en de klank helderder zou worden. Ik heb dat echter niet kunnen waarnemen. De klank blijft ook mooi als je hem over usb direct in je computer opneemt. En daarmee is de D-05 een goede aanwinst: de unieke en mooie klanken doen niet onder voor de D-50/D-550. Ze zijn misschien hier en daar net anders maar zeker zo sprankelend en origineel.

SPECIFICATIES

- 16-stemmig polyfoon
- ACB modeling van D-50 klanken
- 64x8 presetpatches
- 64x8 userpatches
- 2 ribboncontrollers
- joystick
- cursor-knoppen
- Chase play
- portamento
- numeriek keypad
- patchbank en nummertoesen
- 64-stappen polyfone sequencer
- arpeggiator met up/down en 2-octave-functies
- kwarten-, achtsten-, zes-tienden- en triolen-stappen voor arpeggiator
- 2x16 karakters lcd-scherm, verlicht
- stereo audio-uitgang mini-jack met volumeregeling
- stereo hoofdtelefoonuitgang mini-jack
- mix-ingang stereo mini-jack
- usb-powered en battery-powered
- audio en midi over usb
- interne speaker
- afmetingen (bdxh): 300x128x45mm

iets wat de D-50 niet had, maar de D-05 wel, is een sequencer. Deze is polyfoon en kan 64 stappen bevatten. Je bereikt het sequencerscherm via een toets, waarna je tijdens het afspelen ook van klank kunt wisselen. Inspelen kan met een midikeyboard of de optionele K25m dock. De Chase Play-functie, een soort midinoet delay, zit ook in de D-05 maar kan nu gesync't worden aan midiclock. Dat geldt natuurlijk ook voor de sequencer en voor de uitgebreide arpeggiator, die naast diverse stapgroottes ook een octaafselectie en drie afspeloopopties heeft (up, up/down, down).

Conclusie

De Boutique-serie is weer een fraaie toevoeging rijker met de D-05. Hoewel het de eerste digitale synthesizermodeling is in deze reeks minisynthesizers, klinkt hij net als de andere Boutiques erg aantrekkelijk. De klank is mooi en komt dicht in de buurt van het origineel. De effecten, en dan met name de galm, pakken net iets anders uit, wat voor een mooi stereobeeld zorgt, maar de klank soms ook wat dicht laat slibben. De

attack van de samples is ook net anders. Daar staat tegenover dat de D-05 over een heleboel extra's beschikt, zoals zes fabrieksen acht usergeheugens van 64 patches met daarin alle Roland soundcards. Bovendien is hij 100% sysex compatibel met de D-50 banken voor als je nog meer sounds wilt. Ook de oude PG-1000 programmer wordt ondersteund, wat ook goed nieuws is voor wie een software editor wil gebruiken, omdat elke D-50 editor ook werkt met de D-05. Klanken editen gaat namelijk moeizaam met het kleine display en zonder draaiknoppen. De ingebouwde sequencer en usb-midi en audio maken het apparaat af. Een aanrader dus en een feest der herkenning voor iedereen die de late-jaren-tachtigsound wil herbeleven. ■

HET OORDEEL

- mooie, warme sound
- goed gelukke D-50-emulatie
- uitgebreide presetsectie met alle originele sounds
- editen lastig
- geen voeding
- geen keyboard dock

